

STUDENTEN WEEKBLAD

12^e Jaargang.

No. 12.

HOOFDREDACTEUR: J. E. A. DE VOGEL.
REDACTEUREN: H. G. NOLEN, H. TH. BAART DE LA FAILLE,
C. A. PIEK, C. TELLEGEN, B. STEPHAN.
VAST MEDEWERKER IN ZAKE STUDIEBELANGEN: L. J. POLDERMAN.

Donderdag

6 Jan. '10.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f 3,50, bij vooruitbetaling f 3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.

De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN JR
UITGEVER + DELFT

Inzendingen te bezorgen vòor Dinsdagnmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenscht is, aan dat van den hoofdredacteur: v. Leeuwenhoeksingel 17.

IN MEMORIAM.

J. SIMONS.

20 DECEMBER 1909. †

F. I. H. M. PAUWEN.

2 JANUARI 1910. †

Inhoud.

In memoriam J. Simons en F. I. H. M. Pauwen.
 Lustrumviering en hare wettelijke regeling, door G. J. L. T.
 Een ernstige waarschuwing, door W. H. van Leeuwen en
 F. A. Vening Meinesz.
 Voorstellen tot Wetswijziging betreffende lustrumviering
 van G. J. L. T.
 Tooneel. — De boer van den Mosenhof, door B. S.
 " De vrouw in het spel, door B. S.
 " Het donkere punt, door B. S.
 Studentenfeesten te Antwerpen.
 Rede van den Rector-Magnificus Prof. S. G. Everts.
 Wekenverslag.
 Boekbespreking. — Arbeiden en niet vertwijfelen, door R.v.I.
 Ontvangen boeken.
 Studiebelenen.
 Berichten en mededeelingen.
 Elektra. Richard Strauss.
 Verslag Cursus Ds. Obbink (3e lezing), door J.W. Gunning J.Hz.
 Agenda.

Lustrumviering en hare wettelijke regeling.

Gaan we na, wat ons zoo typisch Hollandsch, ons vrije studentenleven het meest karakteriseert, dan zijn het de van ouds overgeleverde instellingen: de groentijd; de Almanak; het vereenigingswezen onder corpsbanier met allerhande „mos", die in stand gehouden werd met enthousiasme uit piëteit voor vorige geslachten, omdat zij de eenheid in het studentenleven der opvolgende geslachten verzekert; en ten slotte, niet het minst de lustrumviering.

Deze instellingen, de hoeksteen van onze studentenmaatschappij, in stand te houden; waar noodig met kracht te verdedigen en zelfs, zoo het mogelijk is, ze tot voller ontwikkeling te brengen is de schoone taak van elke studenten-generatie.

De lustrumviering is niet enkel feest tot bevrediging van zingenot in aanschouwing van kunst, geleverd voor studentengeld door scheppende talenten buiten onze maatschappij; samengaande met eene verfijnde bevrediging van zingenot in het aanrichten van de meest keurige feestmalen. Deze mogen er wel zijn, maar ze zijn zeker niet eene voorwaarde voor het welslagen van het feest. Neen, er is eene innerlijke lustrumviering, die sluimerende talenten bij de studenten wekt en oproept tot ontplooiing; die eenen schepingsdrang bij studenten in het leven roept, hetzij op kunstgebied, of op het gebied van organisatie en beheer; die een ruim veld openstelt voor ontplooiing van studenten-talenten, naar den aanleg en den aard van de eersten in het corps.

In de toekomst moet de rol van het corps als geldschietster minder op den voorgrond treden en de oproep, elke 5 jaar tot de buitenwereld gericht, moet zijn om te komen getuigen, wat de vrucht is van studie, kunstgevoel, organiseerend talent en inzicht in beheer van de leden van het Delftsch Studentencorps; om hun werk te komen bewonderen, waarbij doelmatig gebruik gemaakt werd van beperkte voorlichting van deskundige krachten buiten het corps.

Indien er iets schoons door eigen kracht gewrocht wordt en geen geldelijk fiasco volgt, dan zal lakende kritiek op de groote kosten eener lustrumviering geen recht van bestaan hebben. Dan zullen onze 5-jaarlijksche feesten nog lang geweldige factor in de ontwikkeling van veler artistieke en organiseerende talenten kunnen zijn, tot onschatbaar nut der maatschappij; en ze zullen dan nog lang hunne plaats in ons volksleven kunnen behouden.

Indien wetsartikelen een systematisch en goed verloop van zaken in de hand kunnen werken, dan is eenigen tijd aan het uitdenken van zulke bepalingen besteed, geen „verloren tijd" geweest.

Van de jongeren onder ons, die de leiding van de eerstvolgende lustrumviering in handen zullen hebben mag belangstelling in deze wetswijziging verwacht worden; zij

moeten het streven der laatste Feestcommissie, om te voorkomen dat ook hare opvolgsters voor de corpsvergadering moeten treden met de vraag om, voor velen der corpsbroeders zware offers, steunen.

Zij moeten meewerken om de lustrumviering nog voor zeer vele geslachten in stand te houden.

Het Senaatsvoorstel houdt in hoofdzaak dezelfde beginselen, als door mij voorgestaan, in. Het bestrijdt mijne opvatting, dat de Senaat buiten de Feeste. moet staan; wil hem integendeel toegang tot de Feeste.-vergaderingen geven met raadgevende stem. Door zijne tegenwoordigheid dáár is de Senaat mede verantwoordelijk, althans moreel, indien de Feeste. fouten begaat. — Vatten de Senatoren hunne taak controleerend op, dan is er kans, dat zij de leden der Feeste. steeds op de vingers kijken, wat niet bevordelijk voor de goede verstandhouding is.

De Senaat, wakend voor alles wat den goeden naam van het corps kan aantasten, staat als controleerend lichaam het zuiverst geheel buiten de Feeste.; haar, waar ze het noodig acht, inlichtingen vragend.

De grondgedachte bij het streven naar eenheid van beheer nam de Senaat over. — De Senaat wil echter in de corpswet bepalen, dat uitgaven en bestellingen slechts op bon van den Thesaurier zullen geschieden. De Thesaurier zal zulke bons aan de andere leden der Feeste. of leden der Sub-comm. ter beschikking stellen; omdat het onmogelijk is, dat hij alle uitgaven en bestellingen zelf doet. Maar dan is er ook alle kans, dat de Thesaurier alle overzicht over zijne bons verliest en waar het op aankomt is juist, dat hij overzicht heeft van alle uitgaven en bestellingen. Hoe, dat moet hij zelf weten; ik doe hem slechts een systeem aan de hand. Zie mijn art. 13.

Men moet in de corpswet niet over bons spreken en ook de nadere regeling der verantwoordelijkheid der sub-commissieleden tot de Feestcommissie overlaten aan het inzicht van de Feestcommissie, die zich bij een bepaald lustrum tegenover het corps te verantwoorden heeft. Hier toe dient het Huishoudelijk Reglement.

Bij de indeeling der artikelen is m.i. veel beter de afgescheiden tijdperken: Voorbereiding — Opzet — Uitvoering — Afwikkeling, zooals in mijn voorstel nader gemotiveerd, aan te houden; omdat zulks een systematisch verloop van zaken in de hand werkt.

M. i. is wenschelijk de bepaling op te nemen, dat de begrotingen moeten worden herzien, zoodra de Feestcommissie merkt noodgedwongen met haar in strijd te moeten handelen. Het is verkeerd als het feit pas achteraf geconstateerd wordt.

Andere afwijkingen zullen bij het doorlezen mijner voorstellen blijken. Tegen de redactie van het Senaatsvoorstel heb ik ernstige bezwaren, die ik misschien in een volgend S. W. behandel.

Ten slotte nog mijne meening dat de Senaat 2 ernstige fouten begaan heeft:

1e. dat hij, die in October had moeten aftreden, de behandeling van eene belangrijke wetswijziging in Januari niet aan zijne opvolgers heeft overgelaten; al moet ijver in dezen gewaardeerd worden.

2e. dat de Senaat vóór het rondzenden van zijne voorstellen geen overleg met de Commissie-leden gepleegd heeft; hen zelfs eerst niet in den datum der corpsvergadering heeft gekend. Overleg had de kans op verwarring verminderd.

G. J. L. T.

Een ernstige waarschuwing.

Zoals de Senaat in zijn begeleidend schrijven mededeelt, is de indertijd ingestelde Senaatscommissie voor de wetswijzigingen betreffende de Lustrumfeestviering niet tot een eenstemmig oordeel kunnen geraken en heeft zij den Senaat eenige voorstellen, bevattende de meening van enkele leden op dit punt, doen toekomen.

Thans heeft de Senaat na overweging der ingekomen rapporten, een plan samengesteld, dat de goede zijden der ingekomen voorstellen volgens zijn inzien zoo veel mogelijk vereenigt en dit plan den leden ter beoordeeling in een spoedig naderende Corpsvergadering doen toekomen.

Waar de Senaat in zijn voorstel van een afwijkende meening blijkt geeft, op een zeer voornaam grondbeginsel, van het rapport door ondergeteekenden uitgebracht, voelen wij ons genoodzaakt de pen ter hand te nemen en van onze zijden te verklaren, waarom wij deze meening ten zeerste verwerpelijk achten, en verplicht een ernstig woord van waarschuwing te doen hooren, alvorens eene Corpsvergadering hare goedkeuring aan deze plannen zou gaan hechten.

Van een zijde, die juist niet deze volgens den Senaat zeer terecht genoemde „meest belangrijke organisatorische kwestie” van nabij heeft kunnen bezien, is het denkbeeld opgekomen den Lustrumsenaat niet in de Feestcommissie te doen opnemen, en in plaats daarvan zoogenaamde rechten te verleenen, die het zoo gewenschte verband zouden handhaven.

Tot onzen spijt en verwondering heeft deze Senaat gemeend dit zeer ver strekkend principiële beginsel te moeten overnemen.

Wat ons minder verwonderd heeft is het feit, dat wij in onze bestrijding op geen enkel argument van Senaatswege stuiten, dat eenigszins steekhoudend mag heeten.

Gaan wij na, wat de Senaat, voornamelijk in zijn begeleidend schrijven ter verdediging aanvoert, en volgen wij daarbij de door hem gekozen volgorde, om niet een reeks van onbelangrijke zaken naar belangrijkheid te moeten gaan rangschikken.

De Senaat zegt dan:

1°. „Hierdoor is het voordeel verkregen, dat voor de meer technische en commerciële, als ook artistieke voorbereiding der feesten een homogene (!), verantwoordelijke commissie wordt samengesteld”.

In de eerste plaats zij opgemerkt dat een commissie, een samenstel van technische, artistieke en commerciële elementen, hoe „homogeen” deze Senaat het ook noemen moge, nog niet geschikt is een geruimen tijd aan een feestvoorbereiding te arbeiden. Daartoe behoort zeker een leidende gedachte, gedragen door personen, die daarbij het verband met de door het Corps uitgesproken wenschen weten te behouden.

Aangenomen nu, dat men deze commissie homogeen mag noemen, tevens, dat in den L.-Senaat geen enkel artistiek voelend persoon zitting neemt, dan nog zouden de technische en commerciële, de administratief-organisatorische elementen door senatoren vermeerderd worden en zeer zeker het „leidende” element krachtig versterkt. Hetgeen ten nauwste samenhangt met de „verantwoordelijkheid” der commissie, welke slechts gebaat kan worden als zij, die volgens wet en overtuiging zich steeds in de eerste plaats verantwoordelijk dienen te voelen in Corpszaken, daarin zitting nemen.

Zoo wordt de commissie niet minder homogeen, in meerdere mate door een verantwoordelijkheidsgevoel bezielde en ten slotte grooter in aantal, waarvan de noodzakelijkheid sub 6°. besproken zal worden.

2°. „wier ledental niet in de Feestweek, wanneer de Senaat zijn tijd door representatie ingenomen ziet, tot op de helft wordt teruggebracht.”

Nòch in 1903, nòch in 1908 is eenige moeilijkheid ontstaan door het feit, dat in de feestweek, wanneer de voorbereidingen dus gereed zijn, slechts een deel der F. C. over den goeden gang van zaken het oog hield.

Ook in 1908 heeft de Senaat slechts lof gehad voor de wijze, waarop de feestcommissarissen (niet-senatoren) zich van hun taak tijdens de Lustrum-week gekweten hebben.

En wanneer volgens ons voorstel, daartoe zes leden beschikbaar blijven, die nog beter dan tot heden in de zaken ingewerkt kunnen zijn door hun langdurigen tijd van meewerken, is dit gedeelte van de F. C. taak zeer afdoende gewaarborgd.

Hier wordt een argument gebezigd, dat aan een niet bestaand gebrek zijn waarde zou moeten ontleenen.

3°. „De Feestcommissie, reeds in de plannen ingewerkt, ziet bij de Senaatsverkiezing niet plotseling 5 leden in haar midden verschijnen, die met de zaken onbekend zijn en er toch dadelijk de volle verantwoordelijkheid voor moeten krijgen.”

Nemen wij eens aan, dat eerst half November de personen bekend zijn, welke in den Lustrumsenaat zullen zitting nemen. Deze Senaat noemt het dan een nadeel, dat deze 5 nieuwe leden, „nog onbekend met de zaken”, in de F. C.

gaan zitting nemen. Maar deze zelfde Senaat stelt voor „in de maand October” eventueel 4 nieuwe leden te doen benoemen (of liever de verkiezingen daarvoor te doen plaats hebben) volgens art. 9 in verband met art. 8 van hun voorstel.

Wij willen hierin minder een tegenstrijdigheid zien, als wel de erkenning van Senaatswege, dat in dit tijdperk een vernieuwing en aanvulling der werkende krachten nog zéér wel mogelijk is. Immers wij staan dan nog vóór het begin der eigenlijke uitvoering en de reeds gedane stappen zijn nog eenvoudig genoeg te overzien voor een nieuw intredend lid.

En juist in het zitting nemen van het lichaam „Senaat”, dat mede „dadelijk de volle verantwoordelijkheid moet krijgen” ligt een krachtige waarborg, dat de zaken grondig nagegaan zullen worden. De Senaat zal, fouten en tekortkomingen ontdekkende, deze ter wille van zijn eigen verantwoordelijkheid, aan het licht moeten brengen.

Een Senaat, die dan wil zitting nemen, geeft de waarborg, dat ook hij heil ziet in den gevolgden gang van zaken. Doet hij dit niet, zoo zal hij, reeds uit eigenbelang alleen, moeten spreken.

4°. „terwijl omgekeerd de Lustrumsenaat naast zich een Commissie heeft, die de plannen der Feesten ineenzet, waarmee hij voortdurend in contact is door zijn adviseerende stem en mogelijk daadwerkelijke steun, en zich dan bezighoudt met de voorbereiding van het representatieve deel der feesten”.

Wanneer, zeer terecht, een groote waarde wordt gehecht aan het voortdurend contact tusschen Senaat en F. C., dan is op zich zelf het feit, dat beide lichamen naast elkaar staan, een nadeel, dat slechts opgeheven wordt wanneer afdoende middelen gegeven worden om op andere wijze dit contact te waarborgen.

Daartoe is in het voorstel van den Senaat het recht van bijwoning der vergadering, met daaruit volgende adviseerende stem toegekend volgens art. 9; terwijl art. 10 den schijn geeft van een ander recht, door Senatoren benoembaar te maken tot leden van sub-commissies. Het behoeft wel geen betoog, dat dit aan alle leden verleende recht niet in het bijzonder voor den Senaat genoemd behoeft en zeer zeker geen buitengewone betekenis heeft als tegemoetkoming aan een mogelijk gebrek aan contact, waarover later.

Dat „voortdurend contact” volgens deze voorstellen is naar onze besliste overtuiging, (gegrond op de praktijk van het werken in een F. C. en met een Maskerade-commissie) een wassen neus.

Immers, niet het bijwonen van een vergadering geeft een inzicht in den loop, den stand van de voorbereidingswerkzaamheden. Maar wel het te zamen werken, steeds elkaar „tegen het lijf” loopen op de Senaatskamer, feestterreinen e.a., het hooren van elkaars ervaringen, het weten van hetgeen elkeen op een dag heeft volvoerd, het zien van inkomende en uitgaande brieven, het bijwonen der besprekingen met leveranciers, kunstenaars enz.

Hetgeen alles te zamen een taak is, opwekkend en aangenaam voor hen, wie verantwoordelijkheid en het recht van handelen is gegeven, doch niet voor diegenen, die slechts van advies mogen dienen en geen recht van handelen hebben. Men kan moeilijk verwachten, dat een senator voor deze ondankbare taak zijn tijd ooit op den langen duur beschikbaar zou stellen.

Wat de mogelijkheid van het meewerken in een sub-commissie betreft (art. 10), hoogstens beteekent dit het tot stand helpen brengen van een speciaal onderdeel, dat aan die F. C. is opgedragen. Waar bovendien de F. C. in verband met de verantwoordelijk der s.c.'s aan haar, (dus er zelf verantwoordelijk voor tegenover het Corps blijvend) waarschijnlijk wijs zal handelen slechts in hoog noodzakelijke gevallen tot instelling dier commissies over te gaan, ligt hier werkelijk geen ruim arbeidsveld voor senatoren open.

Het geeft bovendien tot eigenaardige verhoudingen aanleiding, de senatoren, welke als „Senaat” boven de Feestcommissie geplaatst zijn, persoonlijk in sub-commissies aan deze ondergeschikt te maken.

Bij verschil van opinie is dit alweer een aanleiding voor onaangenaam gearrewar.

En wat betreft de „voorbereiding van het representatieve deel der feesten, het noemen van deze omstandigheid bewijst wederom de algeheele onkunde van de voorstellers op het gebied van den feitelijken loop van zaken.

Iedereen kan overigens weten, dat alle administratie, de reunisten betreffende, door de reunie-commissie geschiedt, en deze slechts eenmaal door den Senaat, (voor het eerst), wordt opgeroepen ter vergadering.

Heeft de Senaat nu nog tijd over voor het regelen van versiering der ontvangkamers, aanbieden van diners, bestellen van zijn rijtuigen, in orde brengen van Jan Schipper's (en eigen) garde-robe, en zijn ten slotte de officieele invitatie verzonden, dan kan zijnentwege de representatie aanvangen. Zeker wel, „belangrijke” zaken, om den Senaat van andere, als het voorbereiden van het feest zelf, te ontheffen!!

5°. „daarbij niet de groote lijnen van zijn werk door het regelen van kleine bijzonderheden verbrokkeld ziende. De leiding van het Corps als zoodanig kan van deze regeling niet dan voordeel ondervinden, daar hiervoor meer tijd vrij blijft”.

Het heeft ons werkelijk eenige oogenblikken gekost, om de verbazing bij het lezen van deze „phase” te boven te komen.

Hoe kan het bij iemand opkomen, dat in een jaar, waarin in ieder geval een zeer groot Corpsbelang het te vieren Lustrum is, waarbij met reusachtige sommen gelds moet worden gewerkt, waarbij als in geen enkel ander jaar aller oogen naar het Corps en de prestaties zijner leden gericht zijn, waarbij de grootste belangen van het oogenblik zoowel als van de naaste toekomst op het spel staan, voor den Senaat „vrijen tijd” moet worden gemaakt om de „groote lijnen” te kunnen volgen.

Kan deze Senaat meer licht verspreiden, wat ze met die groote lijnen bedoeld heeft? Durft hij beweren, dat deze „groote lijnen” in gewone jaren een Senaat zoo in beslag nemen, dat hij geen beschikbare krachten meer zou bezitten om ten gunste van een Lustrum werkzaam te zijn??

Wij zijn overtuigd, dat wanneer werkelijk groote andere belangen op het spel staan, die het spreken over „groote lijnen” rechtvaardigen, zeker een Lustrum-Senaat, wier leden een jaar voor het Corps willen geven, den noodigen tijd heeft om deze te behartigen.

Het is brutaal, zóó de natuurlijke loop van zaken omgekeerd voor te stellen, als hier geschiedt.

Volgens de Wet van het D. S. C. is de Senaat aangewezen, de belangen van het Corps te handhaven en verdedigen.

Ware een Lustrum een eenvoudiger zaak, als het regelen van een Diés, het ontvangen van eenige reunisten in een versierde sociëteit, niemand zou ooit op het idee gekomen zijn een apart benoemde commissie aan te wijzen, doch de Senaat natuurlijkerwijze deze zaken laten regelen.

Nu wil men anders. Groote feesten, die de steun van vaardige kunstenaars op allerlei gebied vereischen, zullen gegeven worden.

Men voelt zeer terecht behoefte voor deze speciale zijde der feestviering ook speciaal geschikte personen te kunnen aanwijzen, die men voor den Senaat overigens niet in aanmerking wenscht te nemen en hunne krachten daarom voor dit doel met de arbeidskracht van den Senaat samensmelt. Uitstekend.

Maar wat ter wereld kan ertoe leiden, het geheele belang nu maar buiten de competentie van den Senaat te brengen?

Dit is de praktijk van het voorstel. Zooals onder 4°) werd uiteengezet blijft zelfs een opper-toezicht van den Senaat onmogelijk, terwijl een zitting nemende Senaat, die meewerkt en op de hoogte is, in staat zal zijn een verkeerde gang van zaken in te zien, ja zelfs bij gebleken noodzakelijkheid tegen de leden der F. C. in, als Senaat voorstellen kan doen tot verbetering van den toestand.

Een niet meewerkende Senaat, gesteld dat zij fouten ontdekt, zou er zich vooralsnog voor wachten, een werkende commissie, wier taak zij zelf niet plotseling zou kunnen overnemen, te gaan tegenwerken.

6°. „Ten slotte wordt vermeden, dat het aantal leden der F. C. te groot wordt, hetgeen, met het verdwijnen der naast elkaar staande Maskerade en Feestcommissie een goede éénheid in de leiding waarborgt.”

Ten eerste de uitgebreidheid der commissie.

Laten wij voorop stellen, dat het wel geen uitvoerig betoog behoeft, dat de beste „eenheid in de leiding” verkregen wordt, als de F. C. tot het einde toe hare taak zelf kan afmaken, „met de zaken nog onbekend”.

Dat geeft de beste waarborg tegen uitgaven en overschrijdingen in allerlei richtingen door te hulp geroepen, nog onkundige elementen in sub-commissies, hoe onvermijdelijk deze soms moge zijn; een waarborg van veel grooter beteekenis in de praktijk dan alle overigens toe te juichen wettelijke regelen naar welke eventueele sub-commissies zich hebben te gedragen.

Gaan wij nu na, dat zoowel in 1903 als in 1908, de F. C. uit 9 leden, de M. C. uit 7 leden (waarvan \pm 2 uit de F. C.) bestonden; dat dus steeds 14 verschillende personen bij de feesten officieel betrokken zijn geweest.

Voegen wij hieraan toe, dat voor het afgelopen Lustrum in de laatste maanden alleen reeds tien, zegge tien personen, volkomen hun eigen dagtaak hadden om de voorbereiding te doen gereed komen, ongerekend het vele, dat hen door anderen uit de handen genomen werd, dan kan men de grootheid der commissie onder een geheel ander licht gaan bezien en gerustelijk aannemen, dat een maximum aantal van 7 leden noodzakelijk tegen het einde de hulp van out-siders zullen inroepen. Hetgeen zooals wij zeiden, juist de meest ongewenschte toestand, met de meest gevaarlijke gevolgen, is.

Nu de eenheid door het wegvallen van de naast elkander staande F. C. en M. C. Zooals ons voorstel luidt, zal dat de blijkbaar ook door andere zoo gewenschte eenheid bevorderen, en het werd door ons dan ook als eerste punt van uitgang aangenomen.

Maar wat geeft ons dit Senaatsvoorstel?

Een naast elkaar staande Senaat en F. C. de laatste verantwoordelijk volgens dit voorstel voor de feesten, de eerste doorlopend verantwoordelijk bij alles, wat het Corpsbelang raakt. Zoo wordt hier dadelijk weer een grondslag gelegd voor het ontstaan van tegenstrijdige belangen en van een onvruchtbaar samenwerken.

Zal een Senaat, die straks als eerste van het Corps de feesten doormaakt, en zijne gasten en die van het Corps mag binnenleiden, die later eventueel onaangename gevolgen zal hebben te dragen, zich niet steeds verantwoordelijk moeten en willen voelen op het gebied der Feestviering? En zal dan de inmenging van den Senaat eene werkende F. C. niet lichtelijk tot ontstemming brengen? Afgaande op de eigen ervaringen in 1908, en die, welke ons door den pres. van den Senaat in 1903, den heer van der Hoeven werden ter kennis gebracht in een onlangs gehouden bespreking, zal door dit voorstel de door ons zoo zeer gewenschte eenheid niet verkregen worden. Zullen alle bezwaren, die vroeger gevoeld werden bij de samenwerking tusschen F. C. en M. C. in eenigszins gewijzigden, maar zeker niet verbeterden vorm optreden tusschen Senaat en F. C.

Wij hebben getracht U een juister inzicht te geven in deze „meest belangrijke organisatorische kwestie”; getracht U te doen begrijpen, dat het voorstel van den Senaat groote nadeelen op dit punt met zich zou brengen, welke in ons plan voorzien en vermeden zijn.

Daarbij voelden wij de moeilijkheid in een betrekkelijk beperkte ruimte een helder beeld te scheppen van deze verhoudingen, waar wij zelfs in geen geheelen avond aan een enkel persoon een volkomen volledige uiteenzetting van de praktijk eener Lustrumvoorbereiding zouden weten te geven. En toch zal de vergadering in laatste instantie hare beslissing moeten nemen.

Wij achtten het daarom onze plicht, U. ouderen en niet minder jongeren, waaronder zich diegenen allicht reeds bevinden, die binnen enkele jaren tot de leiding van het Corps in een Lustrumjaar, tot het medewerken aan de feesttoebereidselen zullen geroepen worden, een ernstige waarschuwing te doen hooren.

Men wil hier een beginsel invoeren, dat nòch na 1903 (toen ook wijzigingen in de wet plaats vonden) nòch na 1908 door de praktijk als wenschelijk geboden werd geacht.

Dat door den heer C. van der Hoeven als „eene onmogelijkheid” werd beschouwd, waartegen hij zelfs persoonlijk den strijd nog zou willen aanvaarden; dat voor ons een onoverkomelijke hinderpaal zou zijn ooit in een Lustrum-Senaat zitting te nemen, overtuigd als wij zijn, dat een Senaat onder zulk een regeling een Lustrumjaar niet mag en niet kan ingaan.

Onze plicht is volbracht; de Corpsvergadering moge nu in wijsheid beslissen.

W. H. VAN LEEUWEN.
F. A. VENING MEINESZ

(Zie verder Tweede Blad).

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 6 JANUARI 1910. No. 12.

Voorstellen tot Wetswijziging betreffende lustrumviering van G. J. L. T.

Het belangrijk geldelijk fiasco van het laatste lustrum deed de corpsvergadering dringend om wetswijzigingen vragen en de Commissie, als gevolg hiervan, in het leven geroepen om eene betere regeling van de lustrumviering in de corpswet te ontwerpen, had dus als eerste taak hierin te voorzien. Laat ik daarom aan het geldelijk beheer mijne eerste beschouwingen wijden.

Reeds vóór er sprake van eene commissie was, had ik over zoo'n regeling nagedacht en gesproken met enkelen; zelfs mijne inzichten aan het S. W. toevertrouwd. Spoedig kreeg mijne meening vaster vorm en ik bracht haar in de commissie-vergadering. In hoofdpunten:

Streng doorgevoerde centralisatie van beheer. Deze te bereiken door:

1°. slechts één lichaam de volle verantwoordelijkheid voor den goeden gang van zaken, tegenover het corps, te geven; zonder eenige beperking. Dit lichaam moet in alles, en alleen verantwoording schuldig zijn aan de corpsvergadering. Eventuele sub-commissies zouden zich dan moeten gedragen naar zijne aanwijzingen, zouden verantwoording schuldig zijn aan dit lichaam.

2°. te zorgen dat één persoon, bij voortdurende overzigt heeft van alle uitgaven en handelingen, waaruit geldelijke verplichtingen voor het corps, voortvloeien. Te groote uitgaven voor een bepaald onderdeel der feestviering of verkeerd geraamde posten op de begroting vallen dadelijk in het oog; zoodat de verantwoordelijke commissie dan de door haar noodig geoordeelde maatregelen kan treffen. Ieder, die in verband met de feesten, eene uitgave of bestelling doet moet deze dadelijk aan den penningmeester melden.

Verder achtte ik wenschelijk dat enkele zaken, in verband met de bijzondere omstandigheden bij een bepaald lustrum, zouden worden geregeld in een **Huishoudelijk Reglement der Feestcommissie**; door haar zelf samen te stellen, maar goed te keuren door de corpsvergadering. Zoo bijv. de nadere vastlegging van de verhouding van de Feeste. en hare Sub-commissiën; dan een systeem om de eenheid van beheer in de hand te werken; en de verdeeling der werkzaamheden. Een goed omschreven regeling in dezen moet geeischt worden, maar ze moet gemaakt in verband met de voor elk lustrum typische omstandigheden.

Ik verzon een systeem voor de eenheid in het geldelijk beheer, n.l. een stelsel van drieledige bons; met behulp van welke bons slechts uitgaven en bestellingen zouden mogen geschieden. Eén lid van de bon wordt afgescheurd voor den crediteur, bijv. met handtekening van het lid van de Feeste. of diens gemachtigde; het volgende lid is bestemd voor opzending naar de penningmeester der Feestcommissie en het laatste lid zou in handen blijven van den besteller. — Dit was eenvoudig en zelfs zou de penningmeester deze bons nog in verschillende kleuren kunnen uitgeven, zoodat sorteeren naar kleur van ingekomen bons hem terstond op de hoogte zou brengen van wat er bij een bepaald persoon omging, voor zoover het de gelden betreft.

Wij willen beslist niet in de corpswet over bons spreken, omdat de deugdelijkheid van zoo'n systeem in de praktijk moet blijken en zulks moet worden ingericht naar het persoonlijk inzicht van den penningmeester; deze moet men niet te zeer beknellen in wetsbepalingen. Wij willen hem slechts een systeem aan de hand doen.

Tot zoover werd overeenstemming bereikt in de Commissie.

SENAAT EN FEESTCOMMISSIE.

Voor mij was er nog een punt van groot belang, n.l. dat naast de Feeste., waarin vooral ook het artistieke element vertegenwoordigd moest zijn, een controleerend lichaam wenschelijk was. Het beginsel: *Nooit verantwoording, zonder contrôle*, achtte ik ook hier in de hoogste mate noodzakelijk.

Het was de Heer Kubatz, die met klem van redenen tegenover de meening van onze beide Commissie-leden, oud-senatoren, betoogde dat niet de Senaat in de eerste plaats de Feeste. moest vormen, zooals thans; omdat die lustrum-Senaat slechts uit kleinen kring, van zeer bemiddelde personen, gekozen kon worden; en verder zou ook eene vereeniging van de reeds veelomvattende taak van den Senaat met de werkzaamheden der Feeste. te veel tijd per persoon vergen. Die oud-senatoren vreesden, dat tekort zou gedaan worden aan het prestige van den Senaat, als hij niet in de Feeste. zat. — Het standpunt van den Heer Kubatz werd het mijne, want zou niet de Senaat, die moet waken voor alles wat den goeden naam van het corps kan aantasten, tevens bij uitstek geschikt lichaam zijn om het geldelijk beheer van de Feestcommissie te controleeren. De Senaat, die toch meer met geldelijk beheer te maken heeft, door zijn uitgeven van den bundel Verificatie-verslagen.

Wil men bij contrôle een zuiver standpunt innemen, dan moet men geheel buiten, en wel boven het te contrôleeren lichaam staan. De contrôle zou niet alleen het prestige van den Senaat verhoogen; maar bij een geldelijk fiasco of eenige andere onhandigheid der Feeste., zou den naam v. d. Senaat onaangetaast blijven.

Meer, en zeer belangrijke redenen, waarom de Senaat buiten de Feeste. moet staan, noemde ik in mijn rapport.

Mijn geheele stelsel om eenheid in het beheer te brengen heb ik neergelegd in één artikel. Het luidt:

Art. 13.

De Penningmeester van de Feeste. heeft bij voortdurende overzigt van alle uitgaven en handelingen, waaruit geldelijke verplichtingen voor het corps in verband met de feesten voortvloeien.

De leden der Feeste. en die der Sub-commissiën zijn verplicht van zulke uitgaven en handelingen onmiddellijk kennis te geven aan den Penningmeester.

De Senaat heeft het recht zijn beheer, door één of meer zijner leden te doen controleeren, indien zulks minstens 2 dagen tevoren is aangezegd; en hiervan verslag te doen aan het corps.

Aanmoedigen van initiatief. Wanneer er een lustrum in het vooruitzicht is, dan is het aardig als verschillende, zooveel mogelijk, kringen in het corps gaan denken over plannen, geschikt voor uitvoering in de lustrumweek; want er zijn altijd wel verscheidene menschen, die in staat zouden zijn en aardig vinden om goede feestplannen te bedenken. Het is maar de vraag hoe men dezulken aan het werk kan krijgen!

Men moet hen die zich wat moeite gaven, den waarborg geven, dat hunne voorstellen onder het oog van alle corpsleden komen door ze gedrukt rond te zenden; en ik geloof, dat hun enthousiasme in de hand gewerkt zal worden als ze weten, dat bij aanneming door de corpsverg. van hun plan, zij grooten kans hebben in de Feeste. te worden gekozen en zoodoende de plannen ook kunnen uitvoeren; of althans in eene sub-commissie hieraan mee kunnen werken.

Natuurlijk is het wenschelijk dat, zoodra de plannen vaststaan, eene blijvende permanente Feestcommissie ze nader uitwerkt en daarna ook uitvoert. In die Feestcommissie moeten dan zitting nemen de menschen, die zich het best in de uit-te-voeren plannen hebben ingewerkt! Wie zijn dat? Waarschijnlijk toch wel de voorstellers.

Het is noodig, dat anderhalf jaar tevoren reeds gedacht wordt over den aard en mogelijkheid van uitvoering van feestplannen. De voorbereidende werkzaamheden, vóórdat de plannen vaststaan zijn eigenlijk van geheel anderen aard dan de nadere uitwerking en uitvoering. De voorbereiding om tot een plan te komen is eene zaak van studie, de opzet en uitvoering van organisatie. Zoodra met dat voorbereidend werk moet begonnen worden zal de Senaat zeker trachten de meest geschikte menschen in eene Commissie te brengen, maar hij kent de capaciteiten der corpsleden natuurlijk niet zoo goed, dat hij in staat zou zijn ieders krachten naar waarde te schatten; evenmin als iemand in het corps met zekerheid de juiste keuze zou kunnen doen. Niemand is misschien nog in de gelegenheid geweest zijne bekwaamheden te toonen. De Senaat kan zelfs met zijne keuze verlegen zitten, maar hij moet nu eenmaal kandidaten stellen en doet dus eene greep, hoopende dat het eene juiste zal blijken. Het is echter best mogelijk, dat bij het inkomen der plannen, tot nu toe onbekende krachten onder de corpsleden zich doen kennen, wier leiding eene schitterende feestviering met eigen krachten belooft. Die moeten we nemen voor de permanente Feestcommissie met algemeene stemmen. Maar corpsleden, die in staat zijn,

zulke keurige en practische plannen te bedenken, zullen zich niet zooveel moeite geven, wanneer er kans is, dat hun werk op den achtergrond geschoven wordt.

Wie zich het meest geschikt betoonde heeft ook recht op eene plaats in de Feeste.

Stijl, opbouw en indeeling der artikelen. Ik heb getracht naar eenvoudige, zoo min mogelijk gekunstelde, naar duidelijke stijl, en heb waar het kon vreemde woorden en uitdrukkingen vermeden.

Opbouw en indeeling der artn. zijn ook van belang; ze moeten zooveel mogelijk strooken met de logische opvolging der gebeurtenissen. De gedachtengang die mij hierbij geleid heeft zal ik trachten in een enkel woord te karakteriseeren.

Eerst nog de opmerking, dat men met uitwerken en in onderdeelen begrooten van plannen pas beginnen kan, wanneer de corpsvergadering haar keus uit de verschillende voorstellen gedaan heeft en dat *als beginsel* moet voorop staan, dat niet met de uitvoering van eenig onderdeel der feestviering mag worden begonnen, vóór dat deel nauwkeurig is uitgewerkt en begroot, vóór het goed is opgezet.

Er zijn dan 4 fasen in den gang van zaken scherp te onderscheiden. Allereerst vragen we, bij het denken aan de feestviering:

I. **Wat zullen we doen?**

Alle kringen in het corps moeten daarin meespreken en plannen inzenden bij de Commissie, ter beoordeeling en bekendmaking. **Voorbereiding.**

II. **Hoe zullen we 't doen?** in verband met krachten en geldmiddelen **Opzet.**

III. **Doen!!** *wat we ons voornamen en wel goed!* nu het „wat” en „hoe” bekend is. **Uitvoering.**

IV. **Rekenen en Verantwoorden.** Nagaan of men tenslotte werkelijk „goed” gedaan heeft. . . **Afwikkeling.**

Mij dunkt, dit is eene logische en steekhoudende indeeling; ze geeft tevens een goed inzicht in den opbouw en samenhang der artikelen.

Er is nog veel meer over de voorstellen te zeggen; zoo werd nog niet behandeld het punt, waarin ik met den Heer Kubatz van meening verschil. Wij zijn het eens, dat het corps zich vooraf rekenschap moet geven van de geldelijke draagkracht harer leden, van de som waarmee het de feestkas wil aanvullen; vóór tot het uitwerken van de plannen wordt overgegaan. De Heer Kubatz wil dit bedrag door eenen hoofdelijken omslag innen en daarna zoo mogelijk nog vrijwillige bijdragen, voor bijzondere doeleinden. Mij is sympathieker, het bedrag, dat de corpsvergadering in overeenstemming met de geldelijke draagkracht van de corpsleden achtte, te doen opbrengen door vrijwillige bijdragen. Ieder kan dan zelf oordeelen, welk aandeel hij, in verband met omstandigheden, dient te storten. Valt de opbrengst tegen, dan kan men altijd het ontbrekende nog door eenen H. O. aanvullen; men heeft eenmaal op eene bepaalde som gerekend en die moet dan ook opgebracht.

De Heer Kubatz vreest dat vrijwillige bijdragen aanleiding geven tot „gepingel”. Naar mijne mening is voor gepingel geen gevaar, omdat men nauwkeurig weet, wat gemiddeld elk corpslid moet storten, en dan voor zichzelf gemakkelijk zijn aandeel bepalen kan. Dat fonds voor bijzondere doeleinden van den Heer Kubatz boezemt mij angsten in; dat kan de Feestcommissie tot avontuurlijke ondernemingen brengen, die misschien meer geld gaan kosten, dan het fonds verschaffen kan.

Wie mijne, door den Senaat rondgezonden, voorstellen met voorafgaande inleiding en toelichtingen doorgelezen heeft zal naar ik hoop gemakkelijk op de hoogte zijn gebracht van de strekking van veel, wat in dit beknopt bestek niet is behandeld.

T.

TOONEEL.

„DE BOER VAN DEN MOSENHOF”,
naar het Duitsch „Das letzte Glück” door CLARA VIEBIG.
Nederlandsche Tooneelvereniging.

Dit stuk dat van 't affiche in Amsterdam alweer is verdrongen door „de Schoone Slaapster” van Heyermans,

zal waarschijnlijk in de provincie nog wel vertoond worden en daarom een enkel woord erover. Van Clara Viebig is dit het eerste tooneelwerk dat ik heb gezien. Ik kan 't dus niet met vorige stukken vergelijken, de indruk die ik er echter van heb in vergelijking met haar zuiver bellettristische producten is: dat het er verre beneden staat. Zij heeft getracht tendenzen in dit stuk aan te brengen en men krijgt de indruk dat zij op een gegeven oogenblik zelf niet meer wist, welke van de opvattingen die uit 't stuk spreken eigenlijk de ware was en er zich toen maar van af heeft gemaakt.

Peter, de boer van de Mosenhof is een ruwe verkwistende, maar in zijn hart goede kerel; hij drinkt graag een glas, en is een bewonderaar van 't schoone geslacht, zelfs nadat hij de veertig goed en wel gepasseerd is. Hij is getrouwd met een innig goede, streng geloovige vrouw, die hem helaas geen kinderen heeft mogen schenken. Toch is er een zontje in huis. Kort voor zijn trouwen heeft Peter nl. bij een fabrieksmeisje uit de naburige stad een kind, Josef, gekregen. Die jongen hinderde zijn moeder, het fabrieksmeisje, in haar jong vroolijk leven, en de vader Peter, teleurgesteld in zijn huwelijk, waar geen kind geboren werd, heeft zijn vrouw er toe weten over te halen de kleine Jozef in huis te nemen en op te voeden.

De jongen is bij 't begin van 't spel een jaar of acht, als plotseling de fabrieksmeid, die jaren uit de stad is geweest, terugkomt, Peter opzoekt en van hem eischt, dat zij 't kind zoo nu en dan mag zien en bij zich hebben. Het moederlijk instinct dat in elke vrouw sluimert is bij haar wakker geworden en zij wil den jongen, die toch haar zoon is, weer zien en bij zich hebben.

In 't verloop van 't stuk betwisten nu twee opvattingen elkaar de voorrang. Heeft zij die 't kind baarde, die er voor leed en hem in zich droeg, de vleeschelijke moeder dus, het meeste recht op het kind, of de andere die het opvoedde, van wie het alles leerde, die het beschermde tegen 't kwaad, de geestelijke moeder dus. In deze twee opvattingen heeft de schrijfster mijns inziens, hoewel haar voorliefde voor de eerste opvatting wel blijkt, zichzelf verstrikt. Het kind zal tenslotte door Peter naar de stad gereden worden naar zijn moeder toe, onderweg gebeurt een ongeluk waardoor Josef gedood wordt.

Zoo is dus de moeder het geluk haar zoon weer te zien nog ontnomen. Nu knoopt zich hieraan nog een probleem, dat kennelijk dient om te laten voelen wat de schrijfster met „das letzte Glück” bedoelde. Peter de boer van den Mosenhof wordt geslingerd tusschen wat hij zijn moreele plicht acht en wat hij ter anderer zijde als zijn burgerlijke plicht dient te beschouwen. Hij voelt hoe de diepe smart der moeder van Josef zijn schuld is, en wil dit goed maken door naar haar te gaan en met haar verder het leven te deelen en dus zijn vrouw van wien hij zoo innig houdt te verlaten.

Het probleem komt tot een oplossing doordat het fabrieksmeisje zelve zegt hem niet te willen: het eenige geluk wat zij zocht was haar kind, en de man, die toevallig de vader was, laat haar verder koud, nu zij dat laatste geluk niet kon bereiken.

In zijn geheel beschouwd een vreemd stuk, dat geen bevrediging geeft, uit de heele opzet der personen toch spreekt een innig medelijden en medevoelen met de kinderloze vrouw, die zoo gauw er kwestie van 't kind is, volkomen wordt genegeerd, wien telkens wordt gezegd: „jij bent nooit moeder geweest, daar kan jij niet over oordeelen”, wier enorme opoffering, om 't kind dat de man, die zij liefheeft, bij een ander heeft gekregen, aan te nemen, lief te hebben en op te voeden eenvoudig wordt voorbij gekeken, maar tegenover dat medelijden doet de schrijfster de tendenz op den voorgrond treden dat alleen de echte moeder recht op het kind heeft. Tot een oplossing in den zin van een dier opvattingen komt het echter niet.

Zooals altijd bij de Nederlandsche Tooneelvereniging was de voorstelling goed. Louis de Vries was de boer van den Mosenhof en was goed in die rol, zijn komen in het ensemble der „Hollanders” is zoowel voor hen een aanwinst, als voor hemzelve een verbetering. De hem nog aanklevende Bouwmeester-eigenaardigheden zal hij hierdoor waarschijnlijk spoedig kwijt raken en dan heeft de Tooneelvereniging in hem een zeer sterke kracht. De rol van zijne vrouw was in handen van Mevr. R. Ternooy Apèl—Haspels, die de rol mooi sober hield, en toch roerend was in de heftige scènes, zonder eenige overdrijving. Zelden zag ik haar zoo goed.

Mevr. Van der Horst had de als voor haar geknipte rol van de fabrieksmeid, moeder van Josef, en zij was werkelijk uitstekend. Eén aanmerking heb ik altijd op haar spel, in sommige scènes gebruikt zij altijd dezelfde tooneeffekten, in deze rol wist zij zich daarbuiten te houden. De overigen waren goed, behalve de zwager van Peter, de heer P. Bron, dien ik slecht vond. •

B. S.

„DE VROUW IN HET SPEL”.

Tooneelspel naar het Engelsch van Clyde Titch.
N. V. „Het Tooneel”.

Een Engelsch stuk, een Amerikaansch stuk, want Clyde Fitch, de schrijver, was een Amerikaan. „The Woman in the Case” is als ik mij niet vergis zijn laatste stuk geweest voor zijn dood in 1909.

De qualificatie: een Engelsch stuk, zegt voor mij feitelijk al genoeg, vooral wanneer het een stuk is als dit, dat in Amerika en Engeland een groot succes is geweest. Daargelaten wat de inhoud moge zijn is mij dan al duidelijk dat het stuk geschreven is met een goede kijk op 't tooneel, meer speciaal een juiste kennis van wat het publiek graag ziet, het Engelsche publiek wel te verstaan en dat is: heftige situaties, die nochtans zoo moeten zijn dat zij nimmer „shocking” worden, een roerend reine liefde, angstig veel goede daden, en dan door dat alles heen een geprononceerde slechte persoon, die ten slotte aan het kortste eindje trekt. Geen Engelsch publiek toch zal ooit een stuk kunnen slikken, waar aan het einde de deugd niet zegeviert over de ondeugd. De Engelschman wenscht als hij den Schouwburg verlaat niet een probleem, maar een oplossing van een probleem voor oogen te hebben, en die oplossing moet zoo zijn dat zij een verheerlijking van alle burgerlijke moraal, een accumulatie van niets dan brave principes is. Dat in 't leven de zaken vaak anders gaan is voor hem niet de kwestie, hij wenscht het stuk zoo, dat wanneer de brave man uit het stuk er voor zorgt, dat de „villain” geen kwaad meer kan doen, hij kan zeggen: „zoo goed en edel zou ik nu ook geweest zijn”, en zoo ook maar eenigszins mogelijk moet zijn nationale trots bij dat gevoel ook gemengd zijn en moet de deugd een brave Engelschman, en de ondeugd een doortrapt slecht vreemdeling zijn.

Dat is, en nog veel meer, 't geen ik altijd bedenken wanneer ik een Engelsch stuk ga zien, en zoo ik mij soms al eens vergis, bij dit stuk komt het recept wel ongeveer uit. Daarmee geef ik 't stuk geen brevet van slechtheid, integendeel als speelstuk heeft het een niet te onderschatten voordeel, het houdt de aandacht gespannen tot het laatste oogenblik. Wat is namelijk de kwestie?

Julian Rolfe, een jong New-Yorker, is twee maanden geleden getrouwd, en op de huwelijksreis ziek geworden is hij bij de aanvang der eerste acte in zooverre hersteld, dat hoewel hij nog niet uit mag, men toch reeds zijn herstel met een intiem feestje kan vieren. Het gesprek blijkt te loopen over een oud vriend van Julian die kort voor dat deze trouwde, een einde aan zijn leven maakte. Die zelfmoord was te wijten aan zijn wanhoop over het feit, dat hij begreep niet te kunnen trouwen met de vrouw, die hij liefhad. Die vrouw nu is „the woman in the case”, zij is wat in deftige taal een „lichte kooi”, of meer burgerlijk dan juist „een slechte vrouw” genoemd wordt, wij gebruiken gewoonlijk een minder officieele benaming voor een dergelijke dame. Hoofdzakelijk door het toedoen van Julian Rolfe had de arme kerel begrepen, wat de vrouw die hij liefhad eigenlijk was, en in zijn wanhoop daarover zich doodgeschoten. Echter, en hier begint de intrigue, de familie van den dooden Philip Lang, wenscht om het oneervolle ervan zich niet neer te leggen bij de hypothese van zelfmoord, en zoekt achter het gebeurde een moord. En juist dezen avond is in de couranten een bericht verschenen, inhoudende dat Julian Rolfe in een zekere verhouding stond tot de bewuste juffrouw Claire Forster, want tusschen haar correspondentie heeft men minnebrieven ontdekt van Julian, gedateerd in de week van den dood van Philip Lang, en dit bericht insinueert, dat die dood niet aan zelfmoord maar aan een door jaloezie gedreven moord is te wijten. De moordenaar zou niemand anders zijn dan Julian Rolfe. Deze vertelt hierover aan zijn advocaat dat er werkelijk brieven van hem aan Claire bestaan, echter van ruim 5 jaar her, dat hij echter na dien tijd haar nooit meer had geschreven of gesproken.

Natuurlijk wordt nu dienzelfden avond Rolfe gearresteerd op beschuldiging van moord, en hiermee eindigt de eerste acte.

De tweede acte brengt ons in de spreekkamer van de gevangenis waar Rolfe in voorarrest zit. Zijn vrouw en zijn advocaat komen hem bezoeken. De zaak staat blijkbaar heel slecht, toch kan Julian, overtuigd als hij is, dat zijn onschuld zonneklaar is, zich niet geheel in den ernst van den toestand verplaatsen, het blijkt zelfs dat zijn advocaat niet alle omstandigheden weet, immers er is een brief gevonden geschreven door Philip op den dag van zijn dood, en geadresseerd echter niet verstuurd aan Julian Rolfe. In dezen brief verwijt hij zijn vriend op den heftigsten toon, dat hij tusschen hem en Claire staat, en onder anderen ook dat hij haar dien ochtend heeft trachten op te zoeken. Rolfe had dit inderdaad gedaan om de vrouw van de onmogelijkheid van een huwelijk te overtuigen, had haar echter niet thuis getroffen.

Dit bewijsstuk in handen der tegenpartij is echter zoo bezwarend dat nu ook Julian's vrouw, Margaret inziet hoe zwak de zaak staat.

Slechts één vrouw nl. Claire Forster weet de waarheid, zij wenscht zich te wreken, zal dus de waarheid niet zeggen. Wanneer iemand het vertrouwen van die vrouw kan winnen bestaat de mogelijkheid de waarheid te vernemen en Margaret Rolfe besluit door in schijn hetzelfde leven te gaan leiden zich Claire Forster tot vriendin te maken.

De derde en laatste acte geeft ons dan in een in spanning steeds stijgend samenspel tusschen de twee vrouwen, de oplossing doordat Claire aan haar vriendin Belle, in werkelijkheid Mevr. Margaret Forster, vertelt dat Lang zich voor haar oogen heeft dood geschoten.

Die opzet nu geeft gelegenheid tot schitterend spel, de twee vrouwenrollen, Margaret Rolfe van Mevr. Sophie de Vries, en Claire Forster van Mevr. Caroline v. Dommelen, waren beiden uitstekend vervuld. Het samenspel in de laatste acte was zeer verzorgd, en ik zou niet weten wat beter was Caroline v. Dommelen in haar raak geziene rol van cocotte of mevr. de Vries, in haar poging om de toon van 't milieu te vatten. De jonge Chrispijn was goed, hoewel 't dunkt mij beter kan, als Rolfe. Het meest heb ik mij verwonderd over het spel van den heer Gimberg, ik heb die acteur blijkbaar altijd onderschat.

Hij was uitmuntend als de raisonneerende advocaat. Van de bijrollen moet Musch vermeld worden die een oude zwabber prachtig voorstelde.

B. S.

„HET DONKERE PUNT”.

Blijspel naar het Duitsch van Kadelburg en Pressber.
Rotterdamsch Tooneelgezelschap Dr. v. Eysden.

Na den dood van 't eene lid der firma, heeft de overblijvende vennoot van de blijspelenfabriek „Kadelburg & Blumenthal” zich blijkbaar geassocieerd met een zekeren heer Pressber, en door hun gezamenlijke geesten te laten werken, hebben zij kans gezien de tooneelliteratuur met een nieuw prul te verrijken.

Deze import uit Duitschland wordt ons thans aangeboden door de Rotterdammers in een gedeeltelijke zeer goede bezetting. Die bezetting redt het stuk, dat zoo „Fliegende Blätter”-achtig is als slechts mogelijk; ik heb om 't spel van tijd tot tijd hartelijk gelachen, maar als ik aan 't stuk denk, dan dank ik mijn goede Betovergrootvader dat hij zoo verstandig was Duitschland te verlaten en zich in Holland te vestigen, waar ik tenminste van tijd tot tijd een goed stuk kan zien, en mij verre kan houden van geestigheden als waarvan deze Deutsche Possen overloopen. De inhoud is in 't kort deze:

Een landedelman heeft een zoon en een dochter, de laatste staat op eigen beenen en heeft zich in Amerika een positie verworven als Chef de bureau op een advocatenkantoor; de zoon wenscht te trouwen met de dochter van een gepensioneerd overste, die behalve die dochter nog een zoon heeft. De adellijke heer is erg op de puntjes en pluist voor hij zijn toestemming tot de verloving van zijn zoon geeft, eerst de heele familie van 't meisje in de Almanach de Gotha na. De zaak is beklonken als bekend wordt, dat de zoon van den gepensioneerden overste zich wenscht te engageeren met een juffrouw Brinkmeyer, wier vader zuivelfabrikant is. Zoo iemand in de familie is te veel voor de zoo buitengemeen adellijke landedelman. Hij herroept zijn toestemming tot 't engagement van zijn zoon.

Ik gevoel een heftige neiging om nu maar te zetten enz. enz. enz., want thans gebeuren er natuurlijk steeds meer rare dingen.

Met veel beleid wordt de graaf von Dühnen, d. i. de „edelman” er toe gebracht zijn toestemming toch te geven, maar daarna springt de zaak weer af omdat nu nog blijkt, dat de zuivelfabrikant Brinkmeyer er een italiaansche schoenmaker op na houdt als schoonvader van zijn zoon,

Een „Zoo donker punt” is te veel voor den armen graaf, en zoo is 't dan alweer misère.

Echter nu verschijnt plotseling een neger die Advocaat is uit Amerika, dewelke zich komt presentereen als schoon-zoon aan de graaf. Hij is n.l. zoo vrij geweest diens dochter te huwen (waarschijnlijk wist de heer Kadelburg niet, dat in Florida zoo iets niet mogelijk is) en leeft met dezelve sinds 2 jaar in den huwelijken staat, en heeft twee babies, van gemengd bloed. U ziet de situaties, een zóó schriklijk zwart punt in zijn eigen familie overschaduwde de heele schoenmaker uit Capri en alles eindigt met een zoenpartij op groote schaal.

Dit alles nu is doorspekt met flauwe grappen, en ook.... een nieuw gezichtspunt.... keurige, zeer opvoedende en

moreele clausen, die de neger-advocaat ter galerij werpt, alwaar zij met enthousiast handgeklap worden begroet. Ik verdenk de heer Pressber van deze innovatie.

Enfin, het stuk geeft gelegenheid tot aardig spel, waar de heer Poolman uitstekend van weet gebruik te maken. Zijn landedelman was onovertreffbaar, en deed de zaal soms schudden van 't lachen. Jammer dat hij zijn blijspel-talenten niet aan iets gunstigers kan spendeeren.

Van de rest der bezetting was alleen Vervoorn als neger boven 't gemiddelde peil, zijn spel was uitstekend. De heer van der Lugt Melsert was goed als zoon, en Nico de Jong chargeerde een beetje de rol van Brinkmeyer, 't geen in een stuk als dit weinig kwaad kan. De overigen waren zoo zoo, la la.

Het stuk sloeg wel in, ik wil hopen alleen om 't goede spel, want als ons publiek geestigheden van dit genre op prijs gaat stellen, begint het wel naar te worden.

B. S.

(Zie verder Derde Blad).

ADVERTENTIEN.

ABONNEERT U op **DE NIEUWE TIJD** Sociaaldemocratisch Maandschrift

onder redactie van: F. VAN DER GOES, H. GORTER,
HERM. HEIJERMANS Jr., HENRIETTE ROLAND
HOLST, J. SAKS en F. M. WIBAUT.

Met Januari 1910 verschijnt no. 1 van den 15n Jaargang;
prijs per kwartaal f 1,50. Proefnummers van het Januari-
nummer gratis verkrijgbaar.

Amsterdam. J. A. FORTUIJN. Kerkstraat 34.

Boekhandel J. WALTMAN Jr.
BINNENWATERSLOOT 33.

Losse nummers verkrijgbaar van:
SPORTBLADEN.

DE COURANT (alleen Maandagochtendnummer)	5 cent.
HET MAANDAGOCHTEND BLAD, (Sportnieuws)	5 "
SPORTKRONIEK.	10 "
SPORTBLAD	10 "
REVUE DER SPORTEN	15 "
DE SPORT	10 "

GEILLUSTREERDE WEEKBLADEN.

DE PRINS	6 cent.
DE WERELDKRONIEK	10 "
DE WEEK	15 "
DIE WOCHE	20 "
DE WARE JACOB	10 "
BUITEN	15 "
HOLLAND EXPRESS	12 ¹ / ₂ "
PAK ME MEE	5 "
HET STUIVERSBLAD	5 "
HET LEVEN	9 "

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.**

Model-Persen, Chemisch reinigen en alle
voorkomende reparatiën worden billijk
en accuraat uitgevoerd in de **Reparatie-
Inrichting voor Heeren- en Dameskleeding,
GASTHUISLAAN 18.**

Aanbevelend,

BOSMAN.

N. B. Bij ontvangst van briefkaarten worden de
goederen direct gehaald en in den kortst mogelijken
tijd in orde thuis bezorgd.

In den Technischen Boekhandel J. WALTMAN Jr,
Binnenwatersloot 33, zijn voorhanden de volgende

Ingenieur-Kalenders voor 1910.

Kalender f. Wasser- und Strassenbau und Kultur-Ingenieur	f 3,—
Uhland Kalender f. Maschinen-Ingenieure	f 1,95
Fehlands Ingenieur-Kalender f. Maschinen und Hütten Ingenieure	f 1,95
Beton Kalender. Taschenbuch f. d. Beton und Eisenbetonbau	f 2,60
Kalender für Eisenbahn Techniker	f 3,—
Biedermann's Chemiker Kalender	f 2,60

Kalenders voor 1910.

BECHT'S MAANDEL. SCHEURKALENDER	f 0,60
" WEKELIJKSCHE "	" 0,60
SPORTKALENDER	" 0,75
VEEN'S VLOEIMAP EN KALENDER	" 1,50
WERELD-BIBLIOTHEEK-KALENDER	" 0,90
SPEMANN'S KUNSTKALENDER	" 1,30
MEIJERS GEOGRAPHISCHE KALENDER	" 1,30
NEDERLANDSCHE KUNSTKALENDER	" 1,75
SPEMANN'S ALPEN KALENDER	" 1,30
STEINLEN KALENDER	" 0,90
WERELD KALENDER (eeuwigdurende)	" 1,75

Voorradig in den Boekhandel
J. WALTMAN Jr., Binnenwatersloot 33.

DERDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 6 JANUARI 1910. No. 12.

Studentenfeesten te Antwerpen.

Kort voor de Kerstvacantie verscheen in het Studenten-Weekblad de mededeeling uit Antwerpen, dat het Eerste Algemeen Nederlandsch Studentencongres nu zal worden gehouden op 29, 30 en 31 Januari, a. s.

Het „Komiteit ter voorbereiding”, heeft indertijd verschillende malen door stukken, hier opgenomen, de aandacht op Antwerpen en zijn Studentencorps van het Hooger Handelsgesticht gevestigd, zoodat deze feesten niet onbekend kunnen zijn. De volgende week zal het volledige programma der feesten medegedeeld kunnen worden, nu moet ik hier volstaan met dit kort bericht.

Om het den gasten makkelijk te maken, zal het komiteit zorgen voor slaapgelegenheid, middag- en avondmaal, als daarvan vóór 19 Januari opgave wordt gedaan. Ook kan men dan tevens te kennen geven of men de operavertooning wenscht bij te wonen en mede aan te zitten aan het banket. Uit de prijsopgave van de „toetredingskaart” blijkt, dat men heusch niet voor de kosten hoeft terug te schrikken.

De Antwerpenaars bieden ons een eenige gelegenheid om kennis te maken met het Belgisch Studentendom, hun mooie stad te bezoeken en een paar dagen feest te vieren! Komt, wie trekt er mee over de Moerdijk!

Nadere inlichtingen worden gaarne verschaft door

W. M. ROESSINGH VAN ITERSON,
Koornmarkt 65.

Rede van den Rector-Magnificus Prof. S. G. Everts.

Het is op verzoek van de hoogleeraren van de afdeling der Bouwkunde en van het Bestuur van het Civiel- en Bouwkundig gezelschap „Practische Studie”, dat ik het woord tot u richt. Hiermede is voor u gedeeltelijk reeds het raadsel opgelost, waarom niet een der faculteitshoogleeraren het woord voert, wat nader kan worden toegelicht door het feit dat ik lid ben van „Practische Studie”, dat dit eervolle lidmaatschap mij toch zeker de verplichting oplegt aan een verzoek van dat gezelschap te voldoen, vooral hier, waar ik volkomen sympathiseer met het initiatief van „Practische Studie” om eene tentoonstelling te organiseren van de ontwerpen voor het gebouw eener academie van beeldende kunsten, waarmede de heer Dirk Frederik Slothouwer, oud-leerling der P. S. en oud-lid van „Practische Studie”, den Prix de Rome verworven heeft.

De Prix de Rome is ingesteld om een jong artist op het gebied der beeldende kunsten, de graveer- en de schilderkunst, de bouw- en de beeldhouwkunst in de gelegenheid te stellen om vrij van financiële zorgen zich geheel te wijden aan de beoefening zijner kunst door in het buitenland te reizen, de werken der groote meesters te bestuderen, daardoor zijn kennis te verrijken, zijn scheppende kracht te verhoogen, opdat ten slotte zijn hooge gaven het vaderland ten goede zullen komen.

Dergelijke onderscheiding kan slechts worden toegekend aan een artist van groot talent en buitengewonen aanleg zooals de wet voorschrijft. Daarom wordt de oplossing van een prijsvraag verlangd, waaruit zal moeten blijken of des candidaats smaak voldoende beschaafd en gevormd, zijn talent en zelfstandig oordeel voldoende ontwikkeld en gerijpt zijn om de op reis verkregen indrukken op te nemen en te verwerken, om het schoone dat zich onder allerlei gedaante voordoet, te ontleden. Daarvoor moeten hem eigen zijn: kennis van indeeling, van opvatting en samenstelling, gevoel voor verhouding, voor harmonie van vormen en kleur, vakkennis en constructie.

Gij ziet, veel wordt er verlangd en hij, die naar den prijs mededingt, zal niettegenstaande buitengewonen aanleg, dat alles eerst kunnen beheerschen na ingespannen en nauwgezette studie om in al de geheimen der bouwkunst

door te dringen, vooral ook de constructie niet vergetende, zoo noodig om vorm aan de gedachte te geven, om de ontwikkeling der architectuur te begrijpen.

Maar hoe groot is de belooning! Een gouden medaille als tastbare herinnering aan de doorgestane moeilijkheden; het jaargeld, dat hem in staat zal stellen de verschillende kunstuitingen in hare historische ontwikkeling door eigen aanschouwing te volgen, beter dan door teekeningen en fotografiën mogelijk was; te begrijpen en in zich op te nemen de grootsche gedachten, die den grondslag uitmaken van de groote meesterwerken; de indrukken bevestigende door schetsen, die er toe zullen leiden de vormen te analyseeren en te begrijpen, die later zijne herinneringen zullen verlevendigen en hem zullen bezielen bij het maken van eigen ontwerpen.

Waarde heer Slothouwer, het is U gelukt de hooge onderscheiding te verwerven, welke alle voordeelen aanbiedt, die ik getracht heb te beschrijven. Gij zult zelf de eerste zijn om te beseffen hoe ver mijne beschrijving blijft beneden de werkelijkheid die Gij tegemoet gaat, maar waarvan Gij slechts rijpe vruchten kunt plukken door den tijd, die U tot studie geschonken wordt, ook werkelijk aan de beoefening der kunst in 't algemeen en der bouwkunst in 't bijzonder te wijden.

Met die belooning wensch ik U van harte geluk! Ik weet, hoe Gij U als student aan de P. S. den tijd ten nutte hebt gemaakt, en thans is gebleken hoe Gij de U geboden gelegenheden, om mede te werken aan de plannen voor het Vredespaleis gebruikt hebt, om U verder te ontwikkelen. Vast ben ik overtuigd, dat Gij Uw jaargeld nuttig zult besteden, dat Gij breder ontwikkeld en tot grootere schepingen in staat zult terugkeeren!

De Technische Hoogeschool zal U met groote belangstelling op Uwen levensweg volgen en Gij zult waarschijnlijk nog wel eens terugdenken aan Uwe studiejaren en aan hen, die in de eerste plaats aan Uwe artistieke vorming hebben medegewerkt.

Hadt Gij Uwe studie in meer Zuidelijke streken, in Parijs of onder onze meer enthousiaste Belgische burens volbracht, Uwe kameraden en kunstbroeders zouden U met muziek en fanfares hebben binnengehaald en heel de stad ware samengestroomd om den gelauwerden kunstenaar te huldigen en te vereeren.

Uwe Hollandsche kameraden, koeler van aard, maar met de hun aangeboren kunstzin, waardeerende wat Gij hebt gewrocht, beseffende dat ook wellicht voor één hunner bij nauwgezette studie de prijs zal te veroveren zijn, zij huldigen U op hunne wijze.

Zij hebben hier in de U bekende zalen genood U en Uwe werken, zij wenschen van U, als hun meerdere op kunstgebied, te hooren hoe Gij gewerkt en gezocht hebt, en welke de gedachten waren, die in Uwen geest gewoeld hebben, bij het maken van Uwe ontwerpen.

Deze uiting van bewondering en vriendschap is minder luidruchtig, maar niet minder hartelijk gemeend.

Het voornemen van het Bestuur van „Practische Studie”, vond dan ook sympathie bij de hoogleeraren van de afdeling der Bouwkunde, die zijne pogingen om de ontwerpen in Delft ten toon te stellen, krachtig hebben gesteund. Hier zijn vereenigd studenten en oud-studenten der P. S. en T. H., die daardoor hunne sympathie betuigen met deze daad van vriendschap en hulde, die behoefte hebben de ontwerpen te leeren kennen, den ontwerper de hand te drukken.

Mijne Heeren, ik mag U niet langer ontrukken aan het doel van Uwe komst.

Ik verklaar de tentoonstelling voor geopend.

Wekenverslag.

Maandag 13 December en Dinsdag den 14den tweedaagsch Muziekfeest, het zoude jammer zijn deze oude koe nog eens uit den sloot te halen en daarom zullen we er maar niets van zeggen, alleen dat het koper in de Damnation de Faust het meest geapprecieerd werd.

Dat in Amsterdam de scheiding in praktijk nog niet geheel voltrokken bleek te zijn, was duidelijk te proeven uit het gehalte van het tweetal afgevaardigden, die toch in hun stad zeer getapte heeren moeten zijn.

De Inzendersavond was bijzonder onverkwikkelijk, het waren er ook inzenders naar!

Glanspunt Almanak-uitreiking, men wordt verzocht de kinderen niet te zoenen! Gelukkig begon Zaterdag de vakantie, de vogel Phoenix snakte naar rust, en sloot zich voor eenigen tijd in haar vertrekken op, waarin zij zich geheel verschoonde om waardiglijk het nieuwe jaar in te gaan en om de reunistenschare te ontvangen, die zich des Maandags 3 Januari onder hare vleugelen verzamelde.

Content verstrekte op Oude Jaar duizende oesters, maar hij heeft ze er al weer lang uit! Heureux homme.

Zou het nu nooit gaan vriezen? Zoo niet, dan zal de S. W.-Redactie een inschrijving openen voor een Elf-Nacht-kroegentocht in Den Haag te houden. Datum, prijzen en voorwaarden zullen dan nader bekend worden gemaakt.

BOEKBESPREKING.

ARBEIDEN EN NIET VERTWIJFELEN.
Bloemlezing uit de werken van CARLYLE,
Dalmeyer's Blauwe Boeken.

Geen boek om achter elkaar uit te lezen! De vijf hoofdstukken bevatten elk een aantal gedachten, gelicht uit de verschillende geschriften van Carlyle. Deze stukken zijn niet gerangschikt volgens de boeken waaraan ze zijn ontleend, maar naar het onderwerp, bijv. „Arbeiden”, „Niet Vertwijfelen” enz., waardoor het geheel meer een reeks van denkbeelden over het Leven is, dan een boek. Het is dan ook een bloemlezing. De uitgever zegt dit ook in het voorwoord: omdat de meeste menschen geen tijd hebben de groote werken van Carlyle te lezen, heeft men 't werkje samengesteld.

De bedoeling van het boek wordt wel voldoende weergegeven door de titel. Het hoort thuis op die plank, waar de andere trouwe vrienden staan, die troosten en sterken, als men mismoedig en ongelukkig is. Ik zal hier niet gaan uitweiden over Carlyle of over de beteekenis van zijn geschriften en denkbeelden en meen te kunnen volstaan met hier mede te deelen dat m. i. de samensteller bereikt heeft wat hij wilde. Ik kan dan ook ieder sterk aanraden zich het boek aan te schaffen: de hooge denkbeelden van Carlyle zullen ook hem treffen en sterken.

De prijs is matig, f 1,10. Het boek zit in een omslag van stevig papier, een soort van kaft, waardoor de ingenaaide afdrucken veel beter zich houden dan de gewone met hun flodderig omhulsel. Ik meen dat dit voor Nederland een nieuwigheid is. De vertaling is niet overal even gelukkig, zelfs zijn er zinnen waarop getuurd moet worden, maar over het geheel is het niet hinderlijk.

We wenschen den uitgever met deze Blauwe Boekenreeks ter versterking der levenslust alles goeds.

R. v. I.

Ontvangen Boeken:

- LOTUSSERIE II. „Engel en Demon”, door een Leerling.
Uitgever: Hollandia Drukkerij, Baarn.
- GROOTE DENKERS. „Plato”, door JULIUS DE BOER
Uitgever: Hollandia Drukkerij, Baarn.
- LOTUSKNOPPEN. Deel XII. No. I. November 1909.
Maandschrift ter verspreiding der Theosophie.

Studiebelangen.

Benoemd tot afgevaardigde van de bouwkundige faculteit in de Centrale Commissie: de Heer P. J. Willekes Macdonald.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

ALMANAK.

Inzenders van teekeningen en mengelwerk, niet opgenomen in den Almanak, kunnen hunne inzendingen terugbekomen bij den secretaris der Almanak-Redactie, tot uiterlijk 7 Maart a. s.

De Almanak-Redactie.

Wegens plaatsgebrek moet de bespreking van de D. S. Almanak tot de volgende week blijven liggen.

Civiel- en Bouwkundig Gezelschap „PRACTISCHE STUDIE”.

Tentoonstelling van 6—8 Januari '10 van 9—5 uur in Zaal 41 der T. H., van een ontwerp voor een rijksacademie voor beeldende kunsten, vervaardigd door den heer D. F. Slothouwer b. i., waarvoor hem in den prijskamp den prix de Rome de gouden eerepenning is toegekend.

—o—

DELFTSCHE STUDENTEN DEBATING CLUB.

Derde Huishoudelijke Vergadering, op Dinsdag 11 Januari 1910, des avonds te 8 uur, toegankelijk voor alle corpsleden, in de Leeszaal der Societeit Phoenix.

Stellingen:

1. Een goede voorbereiding der Lustrumfeesten vereischt, dat alle daaraan meewerkende Corpsleden van elkaars werkzaamheden op de hoogte zijn.
2. Daartoe dienen zij zooveel mogelijk tezamen vereenigd te zijn in één commissie, die tegenover het Corps en de buitenwereld als verantwoordelijke en leidende commissie fungeert.
3. Deze commissie moet zoodanig zijn samengesteld, dat zij tot het einde toe met eigen krachten werkzaam kan zijn, dus zoo min mogelijk de hulp van vreemde krachten in sub-commissies behoeft.
4. Een aantal van 7 leden, tijdens de uitvoering der plannen, is voor deze commissie daarom beslist onvoldoende.
5. Door zijn positie in hooge mate belanghebbende bij en verantwoordelijk voor het verloop der werkzaamheden, is het noodzakelijk, dat de Lustrum-Senaat, mede in verband met de stellingen 1 en 2, in de bedoelde commissie zitting neemt.
6. Alvorens tot nadere uitwerking van plannen over te gaan, moet door het vaststellen eener voorloopige begrooting, die een overzicht geeft van beschikbare en verwachte middelen, omtrent de aard der feestviering worden beslist.
7. Mede om deze beslissing van waarde te doen zijn en voor een geregelden gang van zaken is permanentie der commissie gewenscht.
8. Op elke begrooting der uitgaven dient een bedrag A te worden gereserveerd voor noodige uitgaven, welke niet waren voorzien, doch vóór de feesten kunnen worden vastgesteld, terwijl een bedrag B gereserveerd moet worden voor onvermijdelijk voorkomende uitgaven, welke in het geheel niet worden voorzien, doch tijdens of na afloop der feesten aan het licht zullen komen.
9. Het bedrag op eene begrooting der benodigde onzekere inkomsten (entrée's enz.), verminderd met het halve bedrag, verkregen als verschil tusschen mogelijke onzekere inkomsten en noodzakelijke zekere uitgaven, mag het n-voud van het ledenaantal in guldens niet overschrijden. ($n = 25$).

10. De Corpswet mag nooit een belemmering zijn voor een, volgens te zijner tijd heerschende meening, praktische uitvoering der plannen.

11. In onze studentenmaatschappij zal eene in de praktijk mogelijke en doeltreffende, goed geregelde samenwerking bij de voorbereiding der Feesten grooter waarborg geven tegen een overschrijden der begrooting, dan administratieve voorschriften dit vermogen.

Verdediger: de heer W. H. van Leeuwen.

—o—

ELECTROTECHNISCHE VEREENIGING.

Proef-Debatingvergadering op Dinsdag 11 Januari 1910, des avonds ten 8 ure, in het Gebouw voor Toegep. Natuurk. en Electrotechniek.

Inleider de heer A. J. H. van Leeuwen, cand. E. I.

Onderwerp: Electronentheorie en de constructie van ether en materie (met lichtbeelden).

Litteraturopgave:

1. J. J. Thomson: Electricity and Matter.
2. O. Lodge: Electronen.
3. Verhandlung der Deutschen Physik-Gesellschaft. Jahrgang 10, blz. 798 e. v.
4. Lorenz: Electronentheorie.
5. Rhigi: Die Moderne Theorie der Physik. Erscheinungen.

Gedurende de inleiding zal een lijst circuleeren, waarop dengenen, die over het in bespreking zijnde onderwerp wenschen te discussieeren, verzocht wordt hunnen naam te plaatsen.

De litteratuuropgaven dienen om hun, die eventueel aan het debat wenschen deel te nemen, de voorbereiding te vergemakkelijken.

Elektra. Richard Strauss.

Den 11den Februari 1910 wacht ons ongetwijfeld de gewichtigste gebeurtenis op muzikaal kunstgebied, welke gebeurtenis waarschijnlijk die der groote steden in het buitenland nog zal overtreffen.

Op genoemden datum zal het Concert- en Theaterbureau M. J. de Haan, den Haag, eene eenige opvoering van „Elektra” van Richard Strauss, in Holland geven, welke opvoering met het oog op de enorme onkosten slechts ééns kan plaats hebben en alleen kan gegeven worden in een gebouw, dat over voldoende ruimte voor veel publiek kan beschikken, waarom de keus is gevallen op het Gebouw voor K. en W. te den Haag. Zooals reeds gezegd, zal deze opvoering vele, die er plaats gehad hebben in de groote steden in het buitenland nog overtreffen, eerstens door het zeldzame feit, dat de componist Richard Strauss persoonlijk de Elektra-opvoering zal dirigeren, tweedens dat als orkest zal medewerken, het volledig Residentieorkest versterkt op de bezetting der Orkestpartitie, circa 100 musici. De Heer Henri Viotta zal alle voorrepetitiën leiden, terwijl Richard Strauss eenige dagen vóór de uitvoering komt, teneinde de hand te leggen aan de laatste repetities. Als solisten zijn uitsluitend gekozen, die welke door Richard Strauss zelf als de voornaamste zijn aanbevolen, n.l. Elektra, Zdenka Faszbender, Hofopernsängerin, München, als Klytämnestra, Otilie Metzger, von der Hamburger Oper, als Chrysothemis, Margar. Siems, Kgl. Hofopernsängerin, Dresden, als Orestes, K. Perron, Kgl. Hofopernsänger, Dresden, als Aegisth, Jos Tyssen, Opersänger, Frankfurt a/M., terwijl de overige kleine partijen zullen bezet worden door solisten van de Frankfurter Oper.

De Regie zal de Oberregisseur Kraemer, eveneens uit Frankfurt op zich nemen, die tevens de beschikking heeft over de Décors, kostumes en verdere tooneelbenodigdheden afgestaan door het Frankfurter Theater. Als koor zal medewerken, Spoel's Vocaal Ensemble, versterkt. De koren zullen door den Heer Spoel worden ingestudeerd, terwijl de regisseur eenige dagen van te voren de tooneelrepetities zal komen houden. In de groote Offer-optocht zullen indien geen overwegende bezwaren bestaan, ook stieren en rammen gedreven worden, ten einde de optocht zoo volmaakt mogelijk te doen zijn.

Alzoo eene superieure Elektra-opvoering den genialen meester Richard Strauss waardig. De opvoering zal te half negen aanvangen en is tijdig geëindigd vóór de laatste treinverbindingen.

Doordat de onkosten van slechts ééne Elektra-opvoering duizenden guldens bedragen is het Concertbureau de Haan tot zijn spijt verplicht de entréeprijzen, teneinde de kosten te kunnen dekken, hooger dan gewoonlijk te nemen, en doet de Heer de Haan tevens gaarne een beroep op de medewerking van de pers, alsmede van het kunstminnend publiek, door flinke opkomst, deze grootsche onderneming te helpen doen slagen.

Uit een schrijven dd. 28 December van Richard Strauss aan het Concertbureau de Haan, kan voldoende blijken welke zeldzame opvoering ons te wachten staat.

Richard Strauss schrijft o. a.:

„Ich freue mich sehr, dass Sie eine so vortreffliche Besetzung zusammengebracht haben, auch bin ich mit dem Oberregisseur Krämer sehr einverstanden”.

Naar aanleiding der vele aanvragen om plaatsen uit alle oorden des lands, bericht het bureau verder, dat een prospectus, waarin alle gegevens vermeld, begin der volgende week algemeen verspreid, en verkrijgbaar zal worden gesteld. De componist zal reeds den 7den Februari in ons land komen teneinde de laatste repetitiën zelf te leiden.

Verslag Cursus Ds. Obbink (3^e Lezing).

De eerste die een systematische uiteenzetting gaf van de Christelijke heilswaarheden was Origenes in zijn „Over de beginselen” (vergelijk vorige keer). Het ging hierbij vooral om deze vraag: Hoe te denken over de persoon van Christus? Eerst later komen vragen aan de orde: Hoe te denken over den mensch, over zijn vrije wil enz., en deze geheele strijd-vraag vond haar grond, en heeft dat steeds blijven doen, in den Bijbel.

In het eerste hoofdstuk van Johannes staat „het Woord”. Oorspronkelijk staat er: Logos, dit is meer dan woord, n.l. verstand, meening. Johannes bediende zich van het woord Logos in verband met een Joodsch-Heidensch-philosofisch stelsel, waarin dat ook voorkomt, omdat aldus zijn lezers zouden begrijpen, dat hij met Christus bedoelde een tusschenpersoon tusschen God en mensch, die even onder God staat en zeer verre boven den mensch.

Deze gedachte nu had zich tijdens Origenes reeds vastgezet; maar verder struikelde men ook over de uitdrukking: Zoon des Menschen. Zoon of kind is in het Hebreeuwsch hetzelfde woord. Zoon Gods wordt gebruikt als beeld van een innig verband met God, Christus is even eeuwig. Origenes formuleerde het aldus: „God heeft den Logos van Zich laten uitgaan en deze Geest koos zich een lichaam, dus Jezus is de van God uitgegane Logos, geëcarneerd in een menschelijk lichaam”.

In deze strijd-vraag zijn twee groepen te onderscheiden. De eene zijn de monarchianen, d.w.z., zij die voorop stellen: God is de eenige regeerder, en naast Hem is geen andere, geestelijke, zelfstandige persoonlijkheid; dus zij, die geheel aan de Souvereiniteit van God vast houden.

Onder deze groep had men Adoptianen, d.w.z. zij die zeggen, dat God had de mensch Jezus geadopteerd. Zij namen tusschen God en Christus slechts eenheid van gezindheid aan, Christus is door God goddelijk gemaakt.

Aan den anderen kant had men de Modallisten, die voorop stelden God is Christus. Deze beschouwden Jezus als een verschijningsvorm van God. Zooals licht en warmte van de Zon uitstralen, aldus gaan Christus en de Heilige Geest van God uit. In 't algemeen is volgens de Modallisten God in Christus vleesch geworden. Maar dan dringen zich terstond deze vragen op: „Is God dan zelf gekruisigd, en hoe kan Jezus tot God bidden?” Anderen zeiden nu, het lichaam is de Zoon en de Geest is de Vader. Maar ook dan blijven dezelfde bezwaren. Tabellius trachtte het aldus duidelijk te maken. De mensch bestaat uit ziel, geest en lichaam, evenzoo bestaat God uit Vader, Jezus en H. Geest, of nog een andere analogie: denken, voelen en willen.

Opmerkelijk is hoe onder al dit getwist, men nooit tot de gedachte kwam: Christus is mensch. Men moet in Hem het bovennatuurlijke erkennen, omdat zulks de kennelijke achtergrond van het N. Testament is, tenzij dan dat we daarin veel wilden schrappen. In de Bijbel liggen de beide lijnen: Jezus is mensch en Jezus is God. En aldus moest deze strijd wel ontstaan. Wil men het eene coôte que coôte handhaven, dan moet alles wat op het andere wijst geschrapt worden. Het N. Testament geeft een zeer gecompliceerd beeld van Christus, absoluut niet „einheitlich” veeleer dubbelzinnig.

De voornaamste vertegenwoordigers van de beide richtingen waren Athanasius, (de Monarchianen) en Arius. De beide verschillende opvattingen worden gekenmerkt door deze woorden: Ho mo oesius (God gelijk in wezen) en Ho moi oesius (God gelijkend in wezen). In die eene *i* ligt dus de heele strijd geconcentreerd. Arius leerde: God alleen is eeuwig, al het andere geschapen, ook de Zoon. Voor de wereldschepping schiep God een geestelijk wezen, de Zoon. De Zoon is dus niet eenswezens met God, daarom is de Zoon ook niet alwetend. De Zoon nam een menschelijk lichaam aan. De Zoon schiep weer den Heiligen Geest.

Athanasius leerde: Christus is identiek aan God, God was altijd de Vader, toch is de Zoon voortgebracht door God, zooals het licht door de zon; maar zoo gauw als de zon er is, is ook het licht er. Dus Christus is eeuwig. De menschelijke eigenschappen hebben betrekking op zijn menschelijken natuur. Er zijn twee naturen in Jezus. Leest men de geheele Geloofsformuleering van Athanasius, dan valt het op, hoe tegenstrijdig zij is. Op het Concilie te Lycia in 325, werd deze zoogenaamde Ariaansche strijd beslist, ten gunste van Athanasius. Wel had Arius de grootste aanhang, maar de Romeinsche keizer deed zeer

zijn invloed gelden, en zoo geschiedde het, dat op dit Concilie de volstreckte Godheid van Christus gesanctionneerd werd. En een halve eeuw later in 381, werd de volstreckte Menschheid gesanctionneerd, (zonder dat daardoor op dezen uitspraak terug gekomen werd). Opmerkelijk is hoe alle eeuwen door de Orthodoxe zienswijze bij uitnemendheid de prikkel tot energie ontwikkeling geweest is en tot de sterkste krachtontplooiing aanleiding gegeven heeft. Door de zienswijze van Athanasius aan te nemen, werd nu vastgesteld, dat wie aldus geloofde zalig zou worden en anders niet. Met andere woorden het geloof werd nu intellectueel gemaakt. Doch om op intellectueel terrein te willen vastleggen, wat op gemoedsterrein thuis behoort, is een gevaarlijk werk, zooals ook wel blijkt als men de uitspraak van 381 tegenover die van 325 stelt.

De eerstvolgende lezing zal plaats hebben op Donderdag 13 Januari a.s. des avonds van 7 tot 9 uur in zaal 4 der T.H.

J. W. GUNNING J.Hz.

A G E N D A.

DEN HAAG.

Vrijdag 7 Jan. Geb. v. K. en W. Ned. Opera: „Madame Butterfly”; 8 uur.
Zaterdag 8 Jan. Fransche Opera: „Thais”; 8 uur.
Diligentia: Concert van Veda Dutlinger; 8 uur.
Geb. v. K. en W. Uitvoering van „Nieuwland”; 8 uur.
Woensdag 12 Jan. Geb. voor K. en W.: Tournee Madeleine Dolley, „La femme nue”; 8 uur.
Donderdag 13 Jan. Diligentia: Concert van het strijkorkest „Euterpe”; 8 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 7 Jan. Groote Schouwburg. Rott. Tooneelgez. „Het donkere punt”, „Nieuwjaarswensch”; 8 uur.
Zaterdag 8 Jan. Groote Schouwburg. Edmunds Wiener Operette: „Die Geschiedene Frau”; 8 uur.
Zondag 9 Jan. Groote Schouwburg. Rotterd. Tooneelgez.: „Het donkere punt”; 8 uur.
Gebouw voor K. en W. Operettevoorstelling: „De Dollarprinses”; 8 uur.
Maandag 10 Jan. Rotterdamsche Kunstkring, des avonds ten 8 ure, in de Zaal van het Gebouw van den Kunstkring, Witte de Withstraat 35: Voordrachten door Mejuffrouw Evelyn Heepe.

TECHNISCHE BOEKHANDEL - J. WALTMAN JR.

Afdeeling BOEKHANDEL ————— Binnenwatersloot 33:

LEVERING VAN WERKEN OP TECHNISCH EN LETTERKUNDIG GEBIED
ABONNEMENTEN OP TIJDSCHRIFTEN EN COURANTEN. PLAATSSEN VAN
ADVERTENTIËN IN ALLE COURANTEN. INBINDEN VAN BOEKEN EN
OMLIJSTEN VAN DIPLOMA'S EN PLATEN. ✨ ✨ ✨ ✨ ✨

Afd. SCHRIJF- en TEEKENBEHOEFTE, Binnenwatersloot 33:

PASSERDOOZEN, REKENLINIALEN, DRIEHOEKEN, TEEKENHAKEN, -BORDEN, -SCHRAGEN, -KOKERS, -PORTEFEUILLES, -INKTEN, -PAPIEREN, MILLIMETERPAPIER, KALKEERPAPIER, KALKEERLINNEN, GUMMI, PUNAISEN, O.-I. INKT, VERVEN IN TUBEN EN STUKJES, VERFSCHOTELS, MAATSTOKKEN, DECIMETERS, SCHETSBOEKEN, TEEKENPOTLOODEN, DICTAATCAHIERS, COLLEGETASSCHEN, NOTITIEBOEKJES, BLOC NOTES, MEMORANDUMS, POSTPAPIER IN PAKJES EN IN DOOZEN, ENVELOPPEN, PENNEN, INKT, PENHOUDERS, POTLOODEN, COPIEBOEKEN, BRIEVEN-ORDENERS, NOTULENBOEKEN, VLOEICARTON, VLOEIMAPPEN. ✨ ✨

OP AANVRAAG VOOR H.H. STUDENTEN STEEDS VERKRIJGBAAR UITTREKSELS UIT HET ROOSTER DER T.H.S. EN ETIKETTEN VOOR DICTATEN.

Afdeeling DRUKKERIJ ————— Vlamingstraat 34:

BOEK- EN STEENDRUKWERK, AUTOGRAFIËN ENZ. ✨ ✨ ✨ ✨
VISITEKAARTJES, BRIEVENHOOFDEN, KWITANTIËN, CONVOCATIEBILJETTEN EN -KAARTEN, CONTRIBUTIEKAARTEN, DIPLOMA'S, WETTEN EN REGLEMENTEN, DISSERTATIËN EN STELLINGEN, PROGRAMMA'S, INVITATIEKAARTEN, MENU'S, BALBOEKJES. — VOOR DRUKWERK VAN VEREENIGINGEN ZIJN TAL VAN VIGNETTEN BESCHIKBAAR. ✨ ✨

BESTELLINGEN IN RIJSWIJK EN DEN HAAG EN OVERIGE OMLIGGENDE GEMEENTEN WORDEN DAGELIJKS VRACHTVRIJ UITGEVOERD. BESTELLINGEN EN SCHRIFTELIJKE BOODSCHAPPEN KUNNEN AAN DE LOOPERS, DOOR HUN UNIFORM-KLEEDING KENBAAR, STEEDS WORDEN MEEGEGEVEN. ✨ ✨ ✨ ✨ ✨